

HLAVA V

PRÁVA A POVINNOSTI PROVOZOVATELE POŠTOVNÍCH SLUŽEB A DRŽITELE POŠTOVNÍ LICENCE

§ 32a

Informační povinnost provozovatele poštovních služeb

(1) Provozovatel je povinen na písemnou žádost poskytovat Úřadu ve stanovené lhůtě, formě a rozsahu úplné a pravdivé informace, včetně finančních informací, a údaje a podklady, které jsou nezbytné k plnění činností, k nimž má podle tohoto zákona Úřad působnost. Součástí žádosti Úřadu je odůvodnění včetně uvedení účelu, pro který Úřad informace, údaje a podklady vyžaduje. Úřad vyžaduje informace, údaje a podklady od provozovatelů rovněž na žádost Evropské komise. Úřad nevyžaduje více informací, než je přiměřené účelu, pro který jsou získávány.

(2) Provozovatel předá Úřadu i informace, údaje a podklady podle odstavce 1, které obsahují osobní údaje, skutečnosti, které jsou předmětem obchodního tajemství, nebo skutečnosti, které jsou předmětem ochrany podle zvláštního právního předpisu³⁾.

(3) Pro účely plnění povinností podle tohoto zákona provádí Úřad sběr informací a provozovatel je povinen poskytnout tyto informace prostřednictvím programové aplikace na elektronickém formuláři, nestanoví-li se forma poskytnutí informací v žádosti podle odstavce 1 jinak.

(4) Úřad může provést kontrolu informací, údajů a podkladů předložených podle odstavců 1 až 3.

(5) Informace, podklady a údaje předané povinnou osobou podle odstavců 1 až 3 je Úřad povinen chránit před zneužitím.

³⁾ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Z důvodové zprávy k liberalizační novele:

K bodu 30 – § 32a

Text ustanovení § 32a transponuje čl. 22a poštovní směrnice (poskytování informací), který nově zakotvuje Třetí poštovní směrnice. Smyslem ustanovení je upravit v právním řádu pro nezávislého regulátora – ČTÚ – nástroj, kterým by mohl plnohodnotně zabezpečit implementaci poštovní směrnice. Stanovuje se tudíž povinnost provozovatelů poštovních služeb poskytnout přiměřené a relevantní informace ČTÚ na písemnou žádost. Preferovaná

forma poskytování informací je elektronická, a to zpravidla v předvidatelných a pravidelných případech zejména při statistickém zjišťování dat.

Přehled výkladu:

- I. Informační povinnosti provozovatele poštovních služeb
- II. Rozsah poskytovaných informací
- III. Způsob sběru informací
- IV. Kontrola informací
- V. Povinnost ČTÚ k ochraně předaných informací před zneužitím

K odst. 1**I. Informační povinnosti provozovatele poštovních služeb**

Ustanovení § 32a ZPS transponuje čl. 22a Třetí poštovní směrnice. Ten stanoví členským státům povinnost zajistit, aby poskytovatelé poštovních služeb poskytovali zejména národním regulačním orgánům veškeré informace, včetně finančních informací a informací o poskytování všeobecných služeb. Podle čl. 22a odst. 2 Třetí poštovní směrnice členské státy zajistí, aby poskytovatelé poštovních služeb poskytovali tyto informace neprodleně na vyžádání a v nezbytných případech důvěrně, a to ve lhůtách a na úrovni podrobností požadovaných národním regulačním orgánem.

Provozovatelům poštovních služeb je § 32a ZPS stanovena informační povinnost vůči ČTÚ. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnout ČTÚ nástroj k získání informací nezbytných k plnění jemu svěřených úkolů.

Shromažďování informací od jednotlivých účastníků trhu je nezbytným předpokladem plnění úkolů stanovených ČTÚ zákonem o poštovních službách a Třetí poštovní směrnici.

Provozovatel je podle § 32a odst. 1 ZPS povinen na písemnou žádost poskytovat ČTÚ ve stanovené lhůtě, formě a rozsahu úplné a pravdivé informace, včetně finančních informací, a údaje a podklady, které jsou nezbytné k plnění činností, k nimž má podle zákona o poštovních službách ČTÚ působnost. ČTÚ je rovněž oprávněn vyžadovat informace, údaje a podklady od provozovatelů na žádost Evropské komise. Výslovným požadavkem zákona o poštovních službách je, aby součástí žádosti ČTÚ bylo odůvodnění, včetně uvedení účelu, pro který ČTÚ informace, údaje a podklady vyžaduje.

ČTÚ je oprávněn požadovat informace pouze v rozsahu přiměřeném účelu, pro který jsou získávány. Provozovatel je povinen ČTÚ předat i informace, údaje a podklady podle § 32a odst. 1 ZPS, které obsahují osobní údaje, skutečnosti, které jsou předmětem obchodního tajemství, nebo skutečnosti, které jsou předmětem ochrany podle zvláštního právního předpisu.

Neplnění informační povinnosti podle § 32a ZPS ze strany provozovatele poštovních služeb je přestupkem podle § 37a odst. 2 písm. n) ZPS. Za tento přestupek se podle § 37a odst. 4 písm. c) ZPS uloží pokuta do výše 1 000 000 Kč.

Informace podle § 32a ZPS provozovatel poštovních služeb poskytuje na žádost ČTÚ. Zákon o poštovních službách blíže nespecifikuje právní formu této žádosti.

Ačkoliv použití pojmu žádost dává vzniknout dojmu, že úkon ČTÚ v této věci má pouze neformální povahu, není tomu tak. Pojem žádost je v tomto případě zákonem stanoveným označením rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 69 odst. 1 spr. řádu.

Žádost podle § 32a ZPS zakládá povinnost provozovatele poštovních služeb, poskytnout ČTÚ ve stanovené lhůtě, formě a rozsahu požadované informace. Jedná se tak o individuální správní akt, týkající se individuálně určené věci a individuálně určené osoby, který splňuje všechny materiální znaky rozhodnutí uvedené v § 67 odst. 1 spr. řádu.

Proti rozhodnutí ČTÚ, kterým se provozovateli poštovních služeb ukládá povinnost poskytnout požadované informace, je přípustný **rozklad**. Po vyčerpání opravných prostředků lze pravomocné rozhodnutí ČTÚ napadnout správní žalobou u příslušného krajského (městského) soudu. Žalobu lze v souladu s § 72 odst. 1 s. ř. s., podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Podání žaloby nemá samo o sobě odkladný účinek.

Žádost ČTÚ musí mít písemnou formu. Výslovným požadavkem zákona o poštovních službách je, aby součástí žádosti ČTÚ bylo **odůvodnění**, včetně uvedení účelu, pro který ČTÚ informace, údaje a podklady vyžaduje. Bez těchto náležitostí je rozhodnutí o povinnosti poskytnout informace prakticky nepřezkoumatelné.

ČTÚ je při vyžadování informací povinen dodržovat princip přiměřenosti, provozovatel poštovních služeb nesmí být žádostmi o informace zatěžován nad míru nutnou pro zajištění zákonem určeného účelu sběru informací. Tato povinnost odpovídá požadavku Třetí poštovní směrnice (recitál 51), aby žádosti o informace nebyly nepřiměřené a aby jednotlivé provozovatele poštovních služeb neúnosně nezatěžovaly. Ve výše citovaném čl. 22a odst. 2 Třetí poštovní směrnice zdůrazňuje princip přiměřenosti požadavků regulačního orgánu výkonu jeho úkolů a zároveň stanoví požadavek na výslovné uvedení důvodů, které jeho žádost o informace opravňují.

ČTÚ je oprávněn požadovat výhradně informace, údaje a podklady, které jsou nezbytné k plnění činností ČTÚ, k nimž má ČTÚ působnost. Ta je vymezena v § 36a ZPS. Oprávněnost žádosti o poskytnutí údajů ČTÚ dokládá

v odůvodnění žádosti a popisu jejího účelu. ČTÚ může požadovat výhradně již existující informace, nemůže tedy požadovat vytváření informací nových, např. v podobě dosud neexistujících analýz či studií.

ČTÚ postupem podle § 32a ZPS vyžaduje informace, údaje a podklady od provozovatelů rovněž jako prostředník na žádost Evropské komise.

ČTÚ je podle § 32a ZPS oprávněn požadovat pouze existující informace, údaje a podklady. Není tedy možné provozovateli poštovních služeb podle § 32a ZPS uložit povinnost poskytnout údaje nebo podklady, které by musel teprve vytvářet (např. vypracování studie).

K odst. 2

II. Rozsah poskytovaných informací

S ohledem na povahu činností vykonávaných ČTÚ je v některých případech nezbytné, aby byly ČTÚ poskytnuty důvěrné údaje. Provozovatel poštovních služeb je při splnění zákonem stanovených podmínek povinen ČTÚ poskytnout i informace, údaje a podklady podle odstavce 1, které obsahují osobní údaje, skutečnosti, které jsou předmětem obchodního tajemství, nebo skutečnosti, které jsou předmětem ochrany podle zvláštních právních předpisů. I na tomto místě je třeba připomenout princip přiměřenosti požadavků regulačního orgánu výkonu jeho úkolů.

Osobními údaji se v souladu s čl. 4 GDPR rozumí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (subjektu údajů). Identifikovatelnou fyzickou osobou se rozumí fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.

Pojem „obchodní tajemství“ definuje § 504 obč. zák. Ustanovení § 504 obč. zák. vymezuje obchodní tajemství jako konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníci zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.

Do této kategorie budou patřit zejména informace, údaje a podklady obsahující cenové kalkulace, seznamy zákazníků, popřípadě dodavatelů, marketingové studie, technologické postupy či projektovou dokumentaci.

Ne zcela určitým způsobem je vymezen okruh skutečností, které měl zákonodárce na mysli při odkazu na skutečnosti, které jsou předmětem ochrany podle zvláštního právního předpisu. V poznámce pod čarou obsahující příkladný

výčet zvláštních právních předpisů zákonodárce uvádí odkaz na zákon o cenách. Tento předpis okruh chráněných skutečností výslovně nevymezuje. Výkladem lze usuzovat na úmysl zákonodárce uložit provozovateli poštovních služeb povinnost poskytnout ČTÚ informace, údaje a podklady o skutečnostech, o nichž jsou kontrolní pracovníci postupující podle příslušných předpisů povinni zachovávat mlčenlivost vůči třetím osobám.

Do této kategorie patří informace a podklady potřebné pro vyhodnocování vývoje cen, regulaci cen, cenovou kontrolu a pro řízení o porušení cenových předpisů a rozhodnutí.

K odst. 3

III. Způsob sběru informací

Sběr a poskytování informací podle § 32a ZPS probíhá **prostřednictvím programové aplikace na elektronickém formuláři**. Bližší specifikaci programové aplikace ani elektronického formuláře zákon o poštovních službách na rozdíl např. od formuláře podle § 18 odst. 1 ZPS, nepodává. ČTÚ je v žádosti podle odstavce 1 oprávněn specifikovat jiný způsob předání informací. Prostřednictvím programové aplikace budou v praxi předávány pravidelně poskytované informace poskytované zejména pro statistické účely. V případě *ad hoc* požadovaných informací budou potřebné informace zpravidla poskytovány standardní písemnou formou.

K odst. 4

IV. Kontrola informací

ČTÚ je oprávněn provádět postupem podle kontrolního řádu kontrolu úplnosti a pravdivosti informací, údajů a podkladů předložených podle odstavců 1 až 3.

Průběh kontroly upravují § 4 až 19 kontrolního řádu. Při kontrole se, není-li zákonem stanoveno jinak, postupuje podle správního řádu. Kontrolu vykonává fyzická osoba (kontrolující), kterou k tomu kontrolní orgán pověřil. Pověření ke kontrole může mít v případě pracovníků ČTÚ vedle písemného pověření k jednotlivé kontrole podle § 4 odst. 3 písm. a) kontrolního řádu i formu průkazu, který svého držitele opravňuje k výkonu kontrolní činnosti bez toho, aby muselo docházet k vydání *ad hoc* pověření před každou jednotlivou kontrolou.

K odst. 5**V. Povinnost ČTÚ k ochraně předaných informací před zneužitím**

Ustanovení odstavce 5 explicitně zakotvuje odpovědnost ČTÚ za ochranu informací předaných podle odstavce 1. Zákon o poštovních službách poskytuje ČTÚ oprávnění k získání řady citlivých informací, včetně osobních údajů a obchodního tajemství. Tomuto velkoryse formulovanému oprávnění odpovídá odpovědnost ČTÚ za ochranu těchto informací. ČTÚ je coby příjemce informací, podkladů a údajů předaných provozovatelem poštovních služeb povinen zajistit jejich ochranu před zneužitím. Současně ČTÚ odpovídá za škodu způsobenou únikem těchto informací.

Související ustanovení:

§ 18 – oznámení podnikání v oblasti poštovních služeb, § 36a – činnosti ČTÚ, § 37a – přestupky

Související předpisy:

§ 4 až 20 kontrolního řádu, – § 504 obč. zák., – § 67 odst. 1, § 69 odst. 1 spr. řádu, – § 72 odst. 1 s. ř. s., – zákon o cenách

Související předpisy EU:

čl. 22a Třetí poštovní směrnice, – čl. 4 GDPR

§ 33**Povinnosti držitele poštovní licence****(1) Držitel poštovní licence je povinen**

- a) plnit poštovní povinnost způsobem, který je v souladu s potřebami veřejnosti a se základními kvalitativními požadavky, včetně soustavného poskytování informací o základních službách a způsobu jejich užití,
- b) nabízet poštovní služby, na něž se vztahuje poštovní povinnost, podle poštovních podmínek

(2) Držitel poštovní licence nemusí dočasně plnit povinnosti podle odstavce 1 písm. a), jestliže tomu brání překážky, jež sám nevyvolal a jejichž vzniku nemohl ani při řádné péči zabránit, zejména nezaviněné technické problémy, důsledky přírodních událostí, nedostatek potřebné součinnosti jiných osob nebo důsledky krizové situace. Držitel poštovní licence je však povinen počínat si tak, aby plnění povinností bylo omezeno co nejméně a aby překážky byly co nejdříve odstraněny.

(3) Držitel poštovní licence nemusí poskytnout poštovní službu, na niž se vztahuje poštovní povinnost, pokud by její poskytnutí bylo v důsledku toho, že některý z požadavků podle § 6 odst. 2 písm. b) až e) nebyl splněn, neúměrně komplikované, anebo by bylo pro něho spojeno s rizikem jiných vážných následků.

(4) Držitel poštovní licence je povinen

- a) zajistit, aby nedocházelo k neodůvodněnému zvýhodňování nebo znevýhodňování zájemců o základní služby, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci,
- b) vhodně poskytovat informace o základních službách, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, a způsobu jejich užití,
- c) zajistit rychlé a účinné projednávání námitek uživatelů základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci; informace o počtu námitek a způsobu jejich vyřízení se uveřejňují podle písmene e),
- d) dodržovat technické normy pro poštovní odvětví závazné podle předpisů Evropské unie a vhodně poskytovat informace o těchto normách a provádět nezávislá měření přepravních dob poštovních zásilek a výsledky uveřejňovat podle písmene e),
- e) každoročně uveřejňovat a současně Úřadu předkládat úplné a pravdivé informace o výsledcích poskytování a zajišťování základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, a vyhodnocení plnění parametrů kvality podle stavu k 31. prosinci kalendářního roku, a to nejpozději do 31. března následujícího kalendářního roku; obsah, formu a způsob uveřejnění informací stanoví prováděcí právní předpis.

(5) Držitel poštovní licence má povinnost poskytovat základní služby, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, za nákladově orientované ceny s výjimkou podle odstavce 6, § 3 odst. 1 písm. f) a § 34a. Nákladově orientovanou cenou se rozumí cena, která zahrnuje efektivně a účelně vynaložené náklady a přiměřený zisk a která se stanovuje tak, aby zajistila návratnost investic v přiměřeném časovém období a zohlednila příslušná rizika.

(6) Držitel poštovní licence může sjednat ceny, které zahrnují nižší míru zisku, než je přiměřený zisk odpovídající nákladově orientovaným cenám základních služeb podle odstavce 5; nevzniká mu však právo na úhradu čistých nákladů stanovených podle § 34b z rozdílu mezi uplatňovaným a přiměřeným ziskem.

(7) Držitel poštovní licence je povinen sjednat ceny základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, transparentně a nediskriminačně. Pokud za určitých podmínek sjedná cenu některé z těchto základních

služeb specificky, je povinen za srovnatelných podmínek nabídnout každému takto sjednanou cenu.

(8) Držitel poštovní licence je povinen písemně Úřadu oznámit

- a) zvýšení cen základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci,
- b) veškeré změny technické, organizační nebo právní povahy vztahující se k tomuto držiteli poštovní licence, jež mohou zásadním způsobem ovlivnit poskytování a zajišťování základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci.

(9) Oznámení podle odstavce 8 písm. a) je držitel poštovní licence povinen učinit alespoň 90 dnů přede dnem, od kterého hodlá zvýšit ceny základních služeb, a oznámení podle odstavce 8 písm. b) alespoň 30 dnů přede dnem rozhodné události.

Z důvodové zprávy k liberalizační novele:

K bodům 31 až 34 – § 33

Upravují se práva a povinnosti držitele poštovní licence, které vyplývají z poštovní směrnice. Jedná se zejména o zajištění nediskriminačního přístupu pro všechny uživatele k základním službám podle čl. 5 odst. 1 poštovní směrnice, o zajištění dostatečně podrobných a aktuálních informací o určitých parametrech nabízených základních služeb podle čl. 6 poštovní směrnice, o zpřístupnění transparentních, jednoduchých a nenákladných postupů pro projednávání námitek, resp. reklamací, uživatelů poštovních služeb podle čl. 19 poštovní směrnice nebo nezávislé sledování přepravních dob podle čl. 16 poštovní směrnice.

Stanovuje se, aby základní služby, které jsou obsaženy v poštovní licenci, byly poskytovány za nákladově orientované ceny podle čl. 12 poštovní směrnice.

Umožňuje se, aby držitel poštovní licence v rámci podnikání mohl uplatňovat ceny s nižším ziskem, než jak by vyplývalo z vymezení nákladově orientovaných cen, nesmí ovšem tento rozdíl uplatnit v rámci čistých nákladů.

Stanovuje se výjimka z povinnosti poskytovat základní služby za nákladově orientované ceny v případě, že tyto ceny by nemohly být považovány za všeobecně dostupné, a proto ČTÚ uplatnil cenovou regulaci v případě základní služby; další výjimkou je základní služba bezúplatného dodání poštovních zásilek do 7 kg pro nevidomé osoby.

Aby mohl ČTÚ účinně dohlížet na poskytování a zajišťování základních služeb ve stanovené kvalitě a za dostupné ceny, musí mít včas relevantní informace. Změny cen základních služeb, které jsou obsaženy v poštovní licenci, v případě jejich zvýšení musí ČTÚ přezkoumávat z hlediska cenové dostupnosti; proto je stanovena delší lhůta (90 dnů), ve které by ČTÚ mohl případně uplatnit cenovou regulaci.

Přehled výkladu:

- I. Základní povinnosti držitele poštovní licence
- II. Výjimka z povinnosti plnit poštovní povinnost způsobem, který je v souladu s potřebami veřejnosti a se základními kvalitativními požadavky, včetně soustavného poskytování informací o základních službách a způsobu jejich užití